

# Yargıtay’a Göre Makul Oranda İndirim Yapılmak Suretiyle Cezai Şart Miktarı Tespit Edilmelidir

**Mahmut Akman**

**İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı**

**Tarih:** 13.09.2026

## Kısa Cevap

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi kararına göre, toplu iş sözleşmesinde yer alan ve işverenin aykırı hareketine bağlanan yüksek tutarlı tazminat düzenlemeleri hukuki niteliği itibarıyla cezai şarttır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 182’nci maddesinin son fıkrası uyarınca, hâkim aşırı gördüğü ceza koşulunu kendiliğinden indirmekle yükümlü olup, makul oranda indirim yapılmadan ceza miktarına hükmedilmesi hatalıdır.

## Düzenlemenin Kapsamı

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi’nin emsal kararı (Esas: 2025/10120, Karar: 2026/993, Tarih: 09.02.2026); İş Kanunu’nda düzenlenmeyen ancak Türk Borçlar Kanunu’nun genel hükümleri (TBK m. 182 ve m. 420) uyarınca iş hukukunda uygulanan cezai şartın niteliğini ve uygulanma şartlarını netleştirmiştir. Kararda, toplu iş sözleşmesinde sendika temsilcisinin işinin veya işyerinin değiştirilmesi haline bağlanan 22 aylık ücret tutarındaki tazminatın “cezai şart” niteliğinde olduğu tespit edilmiş ve ceza miktarından mahkemece takdiren makul bir indirim yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

## Kimler Etkileniyor?

Yargıtay kararı ile şekillenen cezai şart uygulamasından etkilenen taraflar aşağıda belirtilmiştir:

- İşverenler ve belediyeler (toplu iş sözleşmesi veya bireysel iş sözleşmesi tarafı olanlar)
- Sendika temsilcileri, baş temsilcileri ve kapsama dâhil işçiler
- İş hukuku davalarında cezai şart hesaplaması yapan yargı mercileri ve bilirkişiler

## Kritik Tarihler, Tutarlar ve Şartlar

| Konu                       | Değer                      | Not                                                                          |
|----------------------------|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Yargıtay Karar Tarihi      | 9 Şubat 2026               | Yargıtay 9. Hukuk Dairesi karar tarihidir.                                   |
| Yargıtay Esas ve Karar No  | E. 2025/10120, K. 2026/993 | İlgili emsal kararın künyesidir.                                             |
| Davaya Konu TİS Maddesi    | 22 Aylık Ücret Tutarı      | TİS M. 14 kapsamında cezai şart olarak nitelendirilen miktardır.             |
| Yasal Dayanak (İndirim)    | TBK Madde 182/son          | Hâkim aşırı gördüğü ceza koşulunu kendiliğinden indirir.                     |
| Yasal Dayanak (Geçerlilik) | TBK Madde 420              | Hizmet sözleşmelerinde sadece işçi aleyhine konulan ceza koşulu geçersizdir. |

## Operasyonel Kontrol Listesi

- Bireysel veya toplu iş sözleşmelerine eklenen cezai şart maddelerinin TBK m. 420 uyarınca işçi aleyhine tek taraflı kurgulanmadığını doğrulayın.
- Şirket veya kurum bütçelerinde TİS'ten kaynaklanan yüksek cezai şart riskleri için indirim ihtimalini dikkate alan hukuki analiz yapın.
- Dava süreçlerinde yüksek tutarlı cezai şart taleplerine karşı TBK m. 182/son uyarınca hâkimin re'sen indirim yapması gerektiğini savunma dilekçelerine ekleyin.

## Yanlış Yorumlanabilecek Noktalar

Toplu iş sözleşmesinde "sendikal tazminat" adı altında düzenlenen her ödeme doğrudan tek taraflı bağlayıcı tazminat kabul edilemez. Sözleşmede işverenin belirli eylemlerine yaptırım olarak bağlanan yüksek meblağlı ödemeler hukuken "cezai şart" sayılır ve hâkim bu miktarı aynen onaylamak zorunda kalmayıp takdiren makul bir indirim yapmakla yükümlüdür.

## Sık Sorulan Sorular

### Hizmet sözleşmelerinde işçi aleyhine konulan cezai şartlar geçerli midir?

Türk Borçlar Kanunu'nun 420'nci maddesi uyarınca hizmet sözleşmelerine sadece işçi aleyhine konulan ceza koşulu geçersizdir.

### Hâkim yüksek tutarlı cezai şart miktarını kendiliğinden indirebilir mi?

Evet, Türk Borçlar Kanunu'nun 182'nci maddesinin son fıkrası gereğince hâkim aşırı gördüğü ceza koşulunu kendiliğinden (re'sen) indirmekle yükümlüdür.

## TİS'te sendika temsilcisinin işyerinin değiştirilmesine bağlanan 22 aylık ücret ödemesi ne olarak nitelendirilmiştir?

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi bu düzenlemeyi “cezai şart” olarak nitelendirmiş ve makul indirim yapılması gerektiğine karar vermiştir.

### Resmî Kaynaklar

- Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Kararı (Esas: 2025/10120, Karar: 2026/993, Tarih: 09.02.2026)

#### PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

##### YAZILIM VE HİZMET

###### Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

[prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/](https://prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/)

###### Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

[prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/](https://prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/)

###### Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

[prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/](https://prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/)

##### ÜCRETSİZ ARAÇLAR

###### Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

[prozon.net/hesap-makineleri/](https://prozon.net/hesap-makineleri/)

###### Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

[analiz.prozon.net](https://analiz.prozon.net)

###### Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

[prozon.net/yillik-parametreler/](https://prozon.net/yillik-parametreler/)

##### GÜNCEL KALIN

###### Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

[prozon.net/mevzuat-takvimi/](https://prozon.net/mevzuat-takvimi/)

###### Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

[prozon.net/sirkuler/#bulten](https://prozon.net/sirkuler/#bulten)

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/yargitaya-gore-makul-oranda-indirim-yapilmak-suretiyle-cezai-sart-miktari-tespit-edilmelidir/> adresindeki sirkülerden 20.09.2026 22:00 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · [bilgi@prozon.net](mailto:bilgi@prozon.net)